

คู่มือการปฏิบัติงานสนาม

โครงการสำรวจแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2560

ไตรมาสที่ 3 (กรกฎาคม-กันยายน)

กลุ่มสถิติแรงงาน

สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม

โทร. 0-2142-1243, 02-142-1245

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บททั่วไป	3
บทที่ 2 คำนิยาม	4
บทที่ 3 การบันทึกแบบสอบถาม	5
ภาคผนวก	16

บทที่ 1

บททั่วไป

1. ความเป็นมา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลแรงงานนอกระบบ จึงได้ดำเนินการสำรวจแรงงานนอกระบบขึ้นเป็นครั้งแรก ในปี 2548 เพื่อให้มีข้อมูลใช้อย่างต่อเนื่อง โดยได้ดำเนินการสำรวจเป็นประจำทุกปี ซึ่งดำเนินการสำรวจพร้อมกับการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรในไตรมาสที่ 3 (เดือนกรกฎาคม-กันยายน) เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการใช้ข้อมูลแก่หน่วยงานด้านการวางแผน และกำหนดนโยบาย ในการใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อศึกษาถึงแรงงานนอกระบบ ในการขยายความคุ้มครองและการประกันสังคมให้ครอบคลุมทุกสาขาอาชีพ เพื่อให้ผู้ที่ทำงานนอกระบบได้เข้าถึงการประกันสังคมและความคุ้มครองจากการทำงาน ได้รับความเป็นธรรม มีความมั่นคงจากการทำงาน ซึ่งจะส่งผลให้แรงงานนอกระบบเหล่านี้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. วัตถุประสงค์

เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและลักษณะต่าง ๆ ของประชากรที่มีงานทำและยังไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ ได้แก่

1. จำนวนแรงงานในระบบและนอกระบบ รวมไปถึงแรงงานที่อยู่ในภาคนอกระบบ และภาคในระบบ
2. ลักษณะทางประชากรและสังคมของแรงงานในระบบและนอกระบบ เช่น อายุ เพศ ระดับการศึกษาที่สำเร็จ อาชีพ อุตสาหกรรม ชั่วโมงการทำงาน เป็นต้น
3. ข้อมูลอื่นของแรงงานในระบบและนอกระบบ เกี่ยวกับการได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน สิทธิการรักษาพยาบาล และปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการทำงาน เป็นต้น

3. ประโยชน์ที่จะได้รับ

ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่นำมาใช้ประโยชน์ในหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ใช้เป็นฐานข้อมูลให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ
  - 1.1 เพื่อประกอบการวางแผน และกำหนดนโยบาย เกี่ยวกับการขยายความคุ้มครอง หรือประกันสังคมให้แก่แรงงานนอกระบบ
  - 1.2 เพื่อศึกษาถึงจำนวนแรงงานนอกระบบที่ยังขาดความคุ้มครองตามกฎหมาย และจัดสวัสดิการที่เหมาะสม
  - 1.3 เพื่อศึกษาถึงรายได้ของแรงงานนอกระบบ ให้ได้รับความเป็นธรรม และมีความมั่นคงในชีวิต
2. เพื่อให้แรงงานนอกระบบได้เข้าถึงสวัสดิการ ความคุ้มครอง หรือหลักประกันจากการทำงาน

4. วิธีการสำรวจ

ดำเนินการสำรวจในทุกจังหวัดทั่วประเทศ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์สมาชิกในครัวเรือนที่เข้าข่าย โดยผนวกคำถามเกี่ยวกับแรงงานนอกระบบในโครงการ สรง. ตอนที่ 6 - 9 เดือนกรกฎาคม สิงหาคม และกันยายน พ.ศ. 2560

บทที่ 2

คำนิยาม

1. แรงงานในระบบ หมายถึง ผู้มีงานทำที่ได้รับความคุ้มครอง หรือหลักประกันทางสังคมจากการทำงาน ได้แก่

1. ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น
2. ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ
3. ครูใหญ่หรือครูโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน
4. ลูกจ้างของรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
5. ผู้ประกันตนกับสำนักงานประกันสังคม ตามมาตรา 33, 39 และ 40
6. ลูกจ้างที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน

2. แรงงานนอกระบบ หมายถึง ผู้มีงานทำที่ไม่ได้รับความคุ้มครอง หรือไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการทำงานเช่นเดียวกับแรงงานในระบบ

3. ความคุ้มครองด้านสวัสดิการที่รัฐจ่ายเงินสมทบ

หมายถึง ความคุ้มครองจากโครงการประกันสังคมใดๆ ที่จัดขึ้นเป็นทางการ และรัฐร่วมจ่ายเงินสมทบด้วยส่วนหนึ่ง ซึ่งให้ความคุ้มครองแก่สมาชิกและรวมถึงบิดา มารดา คู่สมรสและบุตรของ สมาชิก ยกเว้น โครงการประกันสังคมของสำนักงานประกันสังคมให้ความคุ้มครองเฉพาะสมาชิก ได้แก่

3.1 สวัสดิการสำหรับราชการ

สิทธิและประโยชน์ตอบแทนในการปฏิบัติราชการ ต่อข้าราชการหรือลูกจ้างประจำรวมทั้งข้าราชการบำนาญและทหารกองหนุนที่มีเบี้ยหวัด คู่สมรส บิดา มารดาและบุตร ได้แก่

- เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลและค่าตรวจสุขภาพ
- เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร

3.2 สวัสดิการสำหรับพนักงานรัฐวิสาหกิจ

พนักงานรัฐวิสาหกิจได้รับสวัสดิการในด้านต่าง ๆ เช่นเดียวกับข้าราชการ

3.3 กองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน

เงินกองทุนเป็นเงินสมทบไตรภาคี กล่าวคือ

- ครูใหญ่หรือครูโรงเรียนเอกชนออกเงินสมทบในอัตราร้อยละ 3 ของเงินเดือนรายเดือน
- ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเอกชนออกเงินสมทบเป็นจำนวนเงินเท่ากับเงินสมทบของครู
- รัฐบาลออกเงินสมทบเป็น 2 เท่าของเงินสมทบของครูหรือร้อยละ 6

เมื่อยังมีสภาพความเป็นครู กองทุนและสวัสดิการจะนำดอกผลที่ได้รับจากเงินสมทบใน ส่วนของผู้รับใบอนุญาต และเงินสมทบส่วนของรัฐไปจัดเป็นสวัสดิการต่างๆให้แก่ครู ได้แก่ ค่ารักษาพยาบาล เงินทดแทน การศึกษาของบุตรและเงินช่วยเหลือบุตร

4. สวัสดิการค่ารักษาพยาบาล

หมายถึง สวัสดิการที่ได้รับเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย ได้แก่ ค่ายา ค่าห้องพักในสถานพยาบาล รวมถึงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องใช้วัสดุที่ใช้ทำหน้าที่แทนอวัยวะที่ประสบอันตราย ซึ่งรัฐหรือเอกชนเป็นผู้ให้ ประเภทของสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล ได้แก่ สวัสดิการข้าราชการ/ข้าราชการบำนาญ สวัสดิการพนักงานรัฐวิสาหกิจ สวัสดิการกองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน สวัสดิการจากระบบประกันสังคมของสำนักงานประกันสังคม สวัสดิการจากบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า สวัสดิการจัดโดยนายจ้าง และประกันสุขภาพกับบริษัทประกัน

บทที่ 3

การบันทึกแบบสอบถาม

1. ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 6 สดมภ์ F46 - F54 ถามเฉพาะผู้ปฏิบัติงานทำ รหัส 1 ในสดมภ์ F11, F12 รหัส 1 หรือ 2 ใน สดมภ์ F14 เพื่อจำแนกผู้ปฏิบัติงานทำออกเป็นแรงงานในระบบ และนอกระบบ
- ตอนที่ 7 สดมภ์ F55 – F61 ถามเฉพาะผู้ปฏิบัติงานทำ รหัส 1 ในสดมภ์ F11, F12 รหัส 1 หรือ 2 ใน สดมภ์ F14 เพื่อทราบสถานที่ทำงาน และลักษณะงานที่ทำ
- ตอนที่ 8 สดมภ์ F62 – F67 ถามเฉพาะผู้ปฏิบัติงานทำ รหัส 1 ในสดมภ์ F11, F12 รหัส 1 หรือ 2 ใน สดมภ์ F14 เพื่อทราบการได้รับบาดเจ็บ/อุบัติเหตุ และปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการทำงาน
- ตอนที่ 9 สดมภ์ F68 ถามเฉพาะผู้ปฏิบัติงานทำ รหัส 1 ในสดมภ์ F11, F12 รหัส 1 หรือ 2 ในสดมภ์ F14 เพื่อทราบความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ

2. หลักเกณฑ์ในการบันทึกแบบ

การบันทึกคำตอบส่วนใหญ่บันทึกเป็นรหัสคำตอบ ซึ่งจะมีรายละเอียดของรหัสต่างๆ ไว้ที่หัวสดมภ์ ให้บันทึกคำตอบลงในเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต)

3. วิธีการบันทึกแบบสอบถาม

ตอนที่ 6 การจำแนกแรงงานในและนอกระบบ เฉพาะผู้ปฏิบัติงานที่มีสถานภาพการทำงาน ในสดมภ์ F26 เป็นรหัส 1-4 หรือ 6-8

สดมภ์ F46 “..... (ชื่อ) ..... ทำงานในฐานะ” (ถามเฉพาะผู้ที่บันทึกรหัส 4 ในสดมภ์ F26)
วัตถุประสงค์ เพื่อต้องการทราบจำนวนพนักงานราชการและลูกจ้างของรัฐบาลที่อยู่ในระบบประกันสังคมของสำนักงานประกันสังคม

ให้บันทึกรหัส ลงใน

ทำงานในฐานะ	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
ข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ	1	ข้ามไปถามตอนที่ 7
พนักงานราชการ	2	ข้ามไปถามตอนที่ 7
ลูกจ้างชั่วคราว(ผู้รับจ้างเหมา)	3	ข้ามไปถาม สดมภ์ F51

หมายเหตุ ถ้าใน F24 บันทึกอาชีพเป็น ข้าราชการการเมืองส่วนท้องถิ่น เช่น นายก อบต. รองนายก อบต. และ อบต. ดังนั้นในสดมภ์ F46 ให้บันทึกรหัส 1

การจำแนกแรงงานในและนอกระบบ (สดมภ์ F47-F53)

วัตถุประสงค์ เพื่อต้องการจำแนกแรงงานในและนอกระบบของกลุ่มผู้มีงานทำที่มีสถานภาพการทำงาน เป็นนายจ้าง/ ผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ ช่วยธุรกิจในครัวเรือน/ ลูกจ้างเอกชนหรือการรวมกลุ่ม

สดมภ์ F47 “....ชื่อ...เป็นลูกจ้างของรัฐบาลต่างประเทศ / องค์การระหว่างประเทศ หรือไม่”

ให้บันทึกรหัส ลงใน (ถามเฉพาะผู้ที่บันทึกรหัส 6 หรือ 7 ในสดมภ์ 26)

การเป็นลูกจ้าง	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
เป็น	1	ข้ามไปถามสดมภ์ F51
ไม่เป็น	2	ถามต่อไป

ลูกจ้างของรัฐบาลต่างประเทศ/องค์การระหว่างประเทศ หมายถึง คนไทย หรือคนต่างประเทศ ที่ทำงานกับรัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย

สดมภ์ F48 “...ชื่อ...ได้ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว หรือไม่”

ให้บันทึกรหัส ลงใน (ถามเฉพาะผู้ที่บันทึกรหัส 6 หรือ 7 ในสดมภ์ F26)

การขึ้นทะเบียน	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
ได้ขึ้น	1	ข้ามไปถามสดมภ์ F51
ไม่ได้ขึ้น หรือ ไม่ใช่แรงงานต่างด้าว	2	ถามต่อไป

ทะเบียนแรงงานต่างด้าว หมายถึง การขึ้นทะเบียนคนสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย โดยผิดกฎหมายและต้องการทำงาน นายจ้างต้องนำแรงงานต่างด้าวมาจดทะเบียนกับกรมการปกครอง เพื่อทำทะเบียนราษฎรคนต่างด้าว ตรวจสอบสุขภาพและขอใบอนุญาตทำงานกับกรมการจัดหางานก่อน การทำงานต้องทำกับนายจ้างที่ได้จดทะเบียนแจ้งความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าว เท่านั้น

สดมภ์ F49 “.....ชื่อ...เป็นผู้ใช้แรงงานรับใช้ในครัวเรือนส่วนบุคคล หรือไม่”

ให้บันทึกรหัส ลงใน (ถามเฉพาะผู้ที่บันทึกรหัส 6 หรือ 7 ในสดมภ์ F26)

การเป็นแรงงานรับใช้ในครัวเรือนส่วนบุคคล	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
เป็น	1	ข้ามไปถามสดมภ์ F51
ไม่เป็น	2	ถามต่อไป

แรงงานรับใช้ในครัวเรือนส่วนบุคคล หมายถึง การที่ครัวเรือนส่วนบุคคลจ้างลูกจ้าง/แรงงานมาทำงานในครัวเรือน เช่น แม่บ้าน ผู้ประกอบอาหาร คนรับใช้ส่วนตัว หัวหน้าผู้รับใช้ คนซักรีด คนสวน คนเฝ้าประตู คนขับรถ ผู้ดูแลบ้าน คนเลี้ยงเด็ก เป็นต้น

สดมภ์ F50 “.....ชื่อ...เป็นสมาชิกกองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน หรือไม่”

ให้บันทึกรหัส ลงใน (ถามเฉพาะผู้ที่บันทึกรหัส 1 หรือ 6 หรือ 7 ในสดมภ์ F26)

การเป็นสมาชิกกองทุนสงเคราะห์	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
เป็น	1	ถามต่อไป
ไม่เป็น	2	ถามต่อไป

กองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน หมายถึง การได้รับสวัสดิการจากกองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน ผู้มีสิทธิได้รับ คือ ครูโรงเรียนเอกชน คู่สมรส บิดามารดา และบุตร

สดมภ์ F51 “.....ชื่อ...ได้รับสิทธิการลาป่วย หรือไม่”

ให้บันทึกรหัส ลงใน (ถามเฉพาะผู้ที่บันทึกรหัส 3 ในสดมภ์ F46 หรือ บันทึกรหัส 6,7 ในสดมภ์ F26)

การได้รับสิทธิลาป่วย	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
ได้รับ	1	ถามต่อไป
ไม่ได้รับ	2	ถามต่อไป

กรณีให้ลาป่วยได้ แต่หักเงินค่าจ้าง ถือว่าไม่ได้รับสิทธิการลาป่วย

สดมภ์ F52 “.....ชื่อ...ได้รับสิทธิการลาพักผ่อนประจำปี หรือไม่”

ให้บันทึกรหัส ลงใน (ถามเฉพาะผู้ที่บันทึกรหัส 3 ในสดมภ์ F46 หรือ บันทึกรหัส 6,7 ในสดมภ์ F26)

การได้รับสิทธิลาพักผ่อนประจำปี	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
ได้รับ	1	ถามต่อไป
ไม่ได้รับ	2	ถามต่อไป

สดมภ์ F53 “...ชื่อ...เป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมของสำนักงานประกันสังคม หรือไม่”

ให้บันทึกรหัส ลงใน (ถามเฉพาะผู้ที่บันทึกรหัส 3 ใน สดมภ์ F46 หรือ รหัส 1,2,3,6,7,8 ในสดมภ์ F26)

การเป็นผู้ประกันตน	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
เป็น;		
มาตรา 33	1	} ข้ามไปถามสดมภ์ F55
มาตรา 39	2	
มาตรา 40	3	
ไม่ทราบ	4	
ไม่เป็น	5	ถามต่อไป

ผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมของสำนักงานประกันสังคม จะได้รับบัตรประกันสังคม บัตรรับรองสิทธิการรักษาพยาบาล คู่มือประกันสังคม และมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์จากกองทุนประกันสังคม 7 กรณี คือ กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย กรณีคลอดบุตร กรณีทุพพลภาพ กรณีเสียชีวิต กรณีสงเคราะห์บุตร กรณีชราภาพ และกรณีว่างงาน ซึ่งจะต้องมีการจ่ายเงินสมทบประกันสังคมตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 กำหนดไว้ ทั้งนี้ยังรวมไปถึงผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมตามมาตรา 39 ภาคสมัครใจ (เคยเป็นผู้ประกันตนมาตรา 33 มาก่อน, ออกจากงานไม่เกิน 6 เดือน และส่งเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 12 เดือน) และผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมตามมาตรา 40 ผู้ประกันตนอิสระ (ต้องไม่เป็นผู้ประกันตน มาตรา 33 และ 39) โดยที่จ่ายเงินสมทบ 100 บาท สิทธิประโยชน์ 3 กรณี (เจ็บป่วย, ทุพพลภาพ และ ค่าทำศพ) และจ่ายเงินสมทบ 150 บาท สิทธิประโยชน์ 4 กรณี (เจ็บป่วย, ทุพพลภาพ, ค่าทำศพ และชราภาพ)

เงินสมทบประกันสังคม เป็นเงินที่ฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายนายจ้าง และฝ่ายผู้ประกันตน จ่ายเข้ากองทุน ซึ่งกำหนดให้ทุกฝ่ายจ่ายสมทบเข้ากองทุนฝ่ายละเท่าๆ กัน ตามประเภทของการประกัน

สดมภ์ F54 “ในระยะเวลา 3 เดือน ก่อนวันสัมภาษณ์...ชื่อ...ทำงานอย่างต่อเนื่องกับนายจ้างคนเดิมโดยได้รับเงินเดือน / ค่าจ้าง ตามที่ได้ตกลงกันไว้อย่างสม่ำเสมอ หรือไม่”

ให้บันทึกรหัส ลงใน (ถามเฉพาะผู้ที่บันทึกรหัส 5 ในสดมภ์ F53 และรหัส 6,7 ในสดมภ์ F26)

การทำงานต่อเนื่อง	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
ทำ	1	} ถามต่อไป
ไม่ทำ	2	

ในระยะเวลา 3 เดือน ก่อนวันสัมภาษณ์ .....ชื่อ.....ทำงานอย่างต่อเนื่องกับนายจ้างคนเดิม โดยได้รับเงินเดือน/ค่าจ้าง ตามที่ได้ตกลงกันไว้อย่างสม่ำเสมอ ให้รวมถึงการทำงานที่มีลักษณะการรับช่วงหรือรับเหมาค่าแรง ด้วย

ตอนที่ 7 สถานที่ทำงาน/ ลักษณะงาน (สดมภ์ F55 – F61)
ถามผู้มีงานทำ รหัส 1 ในสดมภ์ F11, F12 รหัส 1 หรือ 2 ในสดมภ์ F14

วัตถุประสงค์ เพื่อต้องการทราบสถานที่ทำงาน / ลักษณะงานของผู้มีงานทำที่เป็นแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบ

สดมภ์ F55 “ประเภทของสถานที่ทำงานที่.....ชื่อ...ทำงานอยู่”

ให้บันทึกรหัส ลงใน

ประเภทของสถานที่ทำงาน	บันทึก รหัส	หมายเหตุ
สถานประกอบการ/สำนักงาน/ร้านค้าของตนเองแต่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัย	1	}ถามต่อไป
สถานประกอบการ/สำนักงาน/ร้านค้าของนายจ้างแต่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัยของนายจ้าง	2	
แผงลอยข้างถนน/ในตลาด	3	
สถานที่ก่อสร้าง	4	
ที่อยู่อาศัยหรือบริเวณที่อยู่อาศัยของตนเอง	5	
อยู่อาศัยของนายจ้าง	6	
ที่ทำงานไม่เป็นหลักแหล่ง	7	
พื้นที่เพาะปลูก	8	
อื่นๆ...(ระบุ)	9	

สดมภ์ F56 “สถานประกอบการที่.....ชื่อ....ทำงานจัดเป็นรูปแบบใด”

ให้บันทึกรหัส ลงใน (ถามเฉพาะผู้มีงานทำที่บันทึกรหัส 1,2,3,6,7,8 ในสดมภ์ F26)

รูปแบบสถานที่ทำงาน	บันทึก รหัส	หมายเหตุ
บริษัท/หจก./หสน.	1	}ถามต่อไป
ส่วนบุคคล	2	
กลุ่มแม่บ้าน	3	
อื่นๆ...(ระบุ)	4	

1. บริษัทจำกัด / บริษัทจำกัด (มหาชน) / ห้างหุ้นส่วนจำกัด (หจก.) / ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล (หสน.)

- บริษัทจำกัด หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้นโดยผู้ริเริ่มคนหนึ่ง และได้จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีผู้ริเริ่มดำเนินการอย่างน้อย 7 คนขึ้นไป

- บริษัทจำกัด (มหาชน) หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้นโดยการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท การควบบริษัท หรือการแปรสภาพบริษัท และวัตถุประสงค์ที่จะขายหุ้นต่อประชาชนโดยมีผู้ริเริ่มดำเนินการตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป

- ห้างหุ้นส่วนจำกัด (หจก.)/ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล (หสน.) หมายถึงสถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้นโดยคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป รวมทุนกันเพื่อประกอบกิจการ และรับผิดชอบร่วมกันโดยจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย

2. ส่วนบุคคล หมายถึง สถานประกอบการที่มีเจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาคนเดียวหรือหลายคนรวมกัน และให้หมายรวมถึง ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลด้วย

3. กลุ่มแม่บ้าน หมายถึง การทำงานที่มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อร่วมกันคิดร่วมกันตัดสินใจร่วมกันทำงาน โดยยึดมั่นอุทิศตนช่วยเหลือกลุ่ม

4. อื่นๆ เช่น ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สหกรณ์ สมาคม มูลนิธิ วิสาหกิจชุมชน สโมสร ชมรมต่างๆ นิติบุคคลอาคารชุด เป็นต้น

สดมภ์ F57 “สถานประกอบการที่....ชื่อ....ทำงานได้จดทะเบียนกับหน่วยงานราชการ หรือไม่”

ให้บันทึกรหัส ลงใน (ถามเฉพาะผู้มีงานทำที่บันทึกรหัส 1,2,3,6,7,8 ในสดมภ์ F26)

การจดทะเบียน	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
จด	1	} ถามต่อไป
ไม่จด	2	
ไม่ทราบ	3	

เช่น การจดทะเบียนพาณิชย์ โดยสามารถจดทะเบียนพาณิชย์ได้ที่ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตทุกเขต เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมืองพัทยา

การจดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทจำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน) ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ให้ถือว่าได้ จดทะเบียน

สดมภ์ F58 “สถานประกอบการที่....ชื่อ....ทำงานได้จัดทำบัญชี หรือไม่”

ให้บันทึกรหัส ลงใน (ถามเฉพาะผู้มีงานทำที่บันทึกรหัส 1,2,3,6,7,8 ในสดมภ์ F26)

การจัดทำบัญชี	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
ทำ	1	} ถามต่อไป
ไม่ทำ	2	
ไม่ทราบ	3	

การจัดทำบัญชีในที่นี้ หมายถึง สถานประกอบการได้จัดทำบัญชีแยกออกมาจากบัญชีส่วนตัวของเจ้าของประกอบการ โดยจะเป็นบัญชีประเภทใดก็ได้ เช่น บัญชีรายรับรายจ่าย บัญชีงบดุล เป็นต้น

สดมภ์ F59 “....ชื่อ....ได้รับรายละเอียด การออกแบบ หรือวัตถุดิบ สำหรับใช้ผลิตสินค้าหรือบริการ จากใคร”

ให้บันทึกรหัส ลงใน (ถามเฉพาะผู้มีงานทำที่บันทึกรหัส 2,6,7 ในสดมภ์ F26)

การได้รับรายละเอียด การออกแบบ หรือวัตถุดิบจากใคร	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
ลูกค้า	1	} ถามต่อไป
ตัวเอง	2	
บริษัท/ตัวแทน/คู่สัญญา/นายจ้าง	3	
ไม่ได้ผลิตสินค้าหรือให้บริการ	4	

สดมภ์ F60 “....ชื่อ....ได้กำหนดราคาสินค้าหรือบริการเองหรือไม่”

ให้บันทึกรหัส ลงใน

การกำหนดราคา	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
กำหนดเอง	1	ข้ามไปถามตอนที่ 8
ไม่ได้กำหนดเอง	2	ถามต่อไป
ไม่ได้ผลิตสินค้าหรือให้บริการ	3	ข้ามไปถามตอนที่ 8

สดมภ์ F61 “สาเหตุที่....ชื่อ....ไม่ได้กำหนดราคาสินค้าหรือบริการเอง”

ให้บันทึกรหัส ลงใน (ถามเฉพาะผู้ที่บันทึกรหัส 2 ในสดมภ์ F60)

การกำหนดราคา	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
บริษัท/ตัวแทน/คู่สัญญา/นายจ้าง กำหนดเอง	1	} ถามต่อไป
เจรจาต่อรองกับลูกค้า	2	
ลูกค้ากำหนดเอง	3	
ถูกกำหนดโดยกฎหมาย	4	
อื่นๆ...(ระบุ)	5	

ตอนที่ 8 การได้รับบาดเจ็บ / อุบัติเหตุ / ปัญหาจากการทำงาน (สดมภ์ F62 – F67)
 ถามผู้มีงานทำ รหัส 1 ในสดมภ์ F11, F12 รหัส 1 หรือ 2 ในสดมภ์ F14

วัตถุประสงค์ เพื่อต้องการทราบการมีสิทธิการรักษาพยาบาล และปัญหาที่เกิดจากการทำงาน
 ของผู้มีงานทำที่เป็นแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบ

สดมภ์ F62 – F64 ถามเกี่ยวกับการบาดเจ็บ/อุบัติเหตุ จากการทำงาน

สดมภ์ F62 “ เมื่อ 12 เดือนที่ผ่านมา...ชื่อ...เคยได้รับบาดเจ็บ/อุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยจากการ
 ทำงานหรือไม่”

ให้บันทึกรหัส ลงใน

การได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
ไม่เคย	0	ข้ามไปถามสดมภ์ F56
เคย (สาเหตุ)		
พลัดตกหกล้ม	1	
ของมีคมบาด/ทิ่ม/แทง	2	
ถูกไฟ/น้ำร้อนลวก	3	
อุบัติเหตุจากยานพาหนะ	4	
ไฟฟ้าช็อต	5	
การชน/กระแทกโดยวัสดุทั้งทางแนวราบและแนวตั้ง	6	
ได้รับสารเคมี	7	
อื่นๆ (ระบุ)	8	

สดมภ์ F63 “การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ นั้น มากน้อยเพียงใด”

ให้บันทึกรหัส ลงใน

การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
เพียงเล็กน้อย ไม่ได้ไปรับการรักษาพยาบาล	1	ข้ามไปถามสดมภ์ F56
เพียงเล็กน้อย ไปซื้อยามากินเอง	2	
ต้องไปรับการรักษาพยาบาลต่อในสถานพยาบาลไม่เกิน 3 วัน	3	
ต้องไปรับการรักษาพยาบาลต่อในสถานพยาบาลเกิน 3 วัน	4	
ต้องไปรับการรักษาพยาบาลต่อในสถานพยาบาลเพราะสูญเสีย อวัยวะบางส่วน	5	

สดมภ์ F64 “...ชื่อ...จ่ายค่ารักษาพยาบาลด้วยวิธีใด”

ให้บันทึกรหัส ลงใน

การจ่ายค่ารักษาพยาบาล	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
นายจ้าง	1	} ถ้ามต่อไป
บิดา/มารดา/ญาติ/เพื่อน	2	
จ่ายเอง	3	
ใช้สวัสดิการค่ารักษาพยาบาลที่จัดโดย :-		
บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า	4	
ประกันสังคม/กองทุนเงินทดแทน	5	
สวัสดิการข้าราชการ/ข้าราชการบำนาญ/รัฐวิสาหกิจ	6	
ประกันสุขภาพกับบริษัทประกันภัย อื่นๆ (ระบุ)	7 8	

โครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า หรือเรียก 30 บาทรักษาทุกโรค เป็นโครงการรัฐบาลที่ทำให้ประชาชนมีหลักประกันสุขภาพ โดยคนไทยทุกคน (ที่ไม่ได้รับสิทธิค่ารักษาพยาบาลจากสวัสดิการอื่นๆ เช่น สวัสดิการข้าราชการ ประกันสังคม เป็นต้น) สามารถรับบริการรักษาโรค โดยจ่ายเพียงสามสิบบาท โดยภาครัฐจะให้ประชาชนลงทะเบียนกับโรงพยาบาลและรัฐจัดสรรงบประมาณลงในโรงพยาบาลตามจำนวนคน และแจกบัตรประจำตัวให้แก่ผู้รับบริการ เรียกกันว่า บัตรทอง

กองทุนเงินทดแทน หรือกองทุนเงินทดแทนแรงงาน เป็นการประกันสุขภาพโดยบังคับ สำหรับ การเจ็บป่วยที่สืบเนื่องจากการทำงาน ผู้ที่บาดเจ็บหรือผู้ป่วยสามารถใช้บริการได้ที่สถานพยาบาลของรัฐ และเอกชนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

สวัสดิการข้าราชการ หมายถึง การได้รับสวัสดิการจากทางราชการ ผู้มีสิทธิได้รับ คือ ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำ รวมทั้งข้าราชการบำนาญและทหารกองหนุนที่มีเบี้ยหวัด คู่สมรส บิดามารดาและบุตร

สวัสดิการพนักงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง การได้รับสวัสดิการจากทางรัฐวิสาหกิจ ผู้มีสิทธิได้รับ คือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ รวมคู่สมรส บิดามารดา และบุตร รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งจะให้สวัสดิการไม่เหมือนกัน

ประกันสุขภาพกับบริษัทประกันภัย หมายถึง ได้ทำประกันประเภทส่วนบุคคลกับบริษัทประกัน อาจเป็นการประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุ ซึ่งมีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาล

สดมภ์ F65 – F67 ถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการทำงาน

สดมภ์ F65 “.....ชื่อ...มีปัญหาจากการทำงาน หรือไม่”

ให้บันทึกรหัส ลงใน

ปัญหาจากการทำงาน	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
ไม่มีปัญหา	0	} ถามต่อไป
ค่าตอบแทน	1	
งานหนัก	2	
ทำงานไม่ตรงเวลาปกติ	3	
งานขาดความต่อเนื่อง	4	
ชั่วโมงทำงานมากเกินไป	5	
ไม่มีวันหยุด	6	
ไม่สามารถลาหยุดหรือลาพักผ่อนได้	7	
ไม่มีสวัสดิการ	8	

หมายเหตุ

1. ปัญหาเกี่ยวกับค่าตอบแทนในที่นี้ หมายถึง ปัญหาทุกๆ เรื่องที่เกี่ยวกับค่าตอบแทน ได้แก่ ค่าตอบแทนต่ำ (ไม่เหมาะสม) ได้รับค่าตอบแทนล่าช้า ได้รับค่าตอบแทนไม่ตรงตามที่ตกลงไว้ ไม่ได้รับค่าตอบแทน ไม่มีอำนาจต่อรองค่าตอบแทนหรือถูกโกงค่าตอบแทน เป็นต้น
2. ทำงานไม่ตรงเวลาปกติ การทำงานในเวลาปกติ คือ ระหว่างเวลา 7.00 – 18.00 น.
3. งานขาดความต่อเนื่อง เช่น บางครั้งมีงานมาก บางครั้งมีงานน้อย และบางช่วงเวลาไม่มีงาน
4. ชั่วโมงทำงานมากเกินไป ปกติผู้ที่ทำงานจะทำงานเฉลี่ยวันละ 8-10 ชั่วโมง

สดมภ์ F66 “.....ชื่อ...มีปัญหาจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือไม่”

ให้บันทึกรหัส ลงใน

ปัญหาสภาพแวดล้อม	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
ไม่มีปัญหา	0	} ถามต่อไป
สถานที่ทำงาน :-		
คับแคบ	1	
สกปรก	2	
อากาศไม่ถ่ายเท	3	
อริยาบถในการทำงาน	4	
ฝุ่นละออง ควัน กลิ่น	5	
เสียงดัง	6	
แสงสว่าง	7	
อื่นๆ (ระบุ)	8	

หมายเหตุ   อริยาบถในการทำงาน คือ ทำท่างในการปฏิบัติงาน เช่น การยืน นั่ง ซึ่งปัญหา อาจเกิดจาก การยืน การนั่ง ไม่ถูกสุขลักษณะเป็นเวลานานๆ

สดมภ์ F67 “...ชื่อ...มีปัญหาจากความไม่ปลอดภัยในการทำงาน หรือไม่”

ให้บันทึกรหัส ลงใน

ปัญหาจากความไม่ปลอดภัย	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
ไม่มีปัญหา	0	} ถามต่อไป
ได้รับสารเคมี	1	
เครื่องจักร เครื่องมือ ที่เป็นอันตราย	2	
ทางหู/ ทางตา	3	
ทำงานในที่สูง / ใต้น้ำ / ใต้ดิน	4	
ความไม่สงบ/ก่อกองร้าย	5	
อื่นๆ (ระบุ)	6	

หมายเหตุ ทางหู/ ทางตา เช่น ช่างเชื่อมโลหะ ต้องใส่หน้ากากเพื่อป้องกันแสง และเศษโลหะเข้าสู่ลูกตา เป็นต้น

ตอนที่ 9 การต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ (สดมภ์ F68)
ถามผู้ปฏิบัติงานทำ รหัส 1 ในสดมภ์ F11, F12 รหัส 1 หรือ 2 ในสดมภ์ F14

วัตถุประสงค์ เพื่อต้องการทราบความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐเกี่ยวกับการทำงานของผู้ปฏิบัติงานที่เป็นแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบ

สดมภ์ F68 “ ...ชื่อ...ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐอย่างไร”

ให้บันทึกรหัส ลงใน

การได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ	บันทึกรหัส	หมายเหตุ
ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	0	} จบการสัมภาษณ์
พัฒนาฝีมือแรงงาน	1	
ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม	2	
ให้ข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงาน	3	
ทุนประกอบอาชีพอิสระ	4	
สนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม	5	
เงินช่วยเหลือค่าเล่าเรียนบุตร	6	
สิทธิในการลาป่วย ลาหยุดประจำปี	7	
สภาพแวดล้อมที่ดีในสถานที่ทำงาน	8	
ความปลอดภัยในการทำงาน	9	
ความต่อเนื่องในงานที่ทำ	10	
เพิ่มราคาผลผลิตให้สูงขึ้น	11	
อื่นๆ (ระบุ)	12	

ภาคผนวก

สิทธิประโยชน์ 7 กรณี สำหรับผู้ประกันตนของกองทุนประกันสังคม

1. กรณีคลอดบุตร

1.1 ผู้ประกันตนหญิง ซึ่งจ่ายเงินสมทบในส่วนของกรณีคลอดบุตรมาแล้วไม่น้อยกว่า 7 เดือน ภายในระยะเวลา 15 เดือน ก่อนวันคลอดบุตรมีสิทธิได้รับค่าคลอดบุตร เหมาจ่ายครั้งละ 12,000 บาท และเงินสงเคราะห์การหยุดงานเพื่อการคลอดบุตรเหมาจ่ายในอัตราร้อยละ 50 ของค่าจ้างเฉลี่ยเป็นระยะเวลา 90 วัน

1.2 ผู้ประกันตนชาย ซึ่งจ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 7 เดือน มีสิทธิได้รับค่าคลอดบุตร เหมาจ่ายครั้งละ 12,000 บาท สำหรับภรรยาที่จดทะเบียนสมรสหรือหญิงที่อยู่กินกันฉันสามีภรรยา โดยเปิดเผย แต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับค่าคลอดบุตรคนละ 2 ครั้ง

1.3 สำหรับกรณีที่สามีและภรรยาเป็นผู้ประกันตนทั้งคู่ ให้ใช้สิทธิในการเบิกค่าคลอดบุตร รวมกันไม่เกิน 4 ครั้ง โดยบุตรที่นำมาใช้สิทธิเบิกค่าคลอดบุตรแล้ว ไม่สามารถนำมาขอรับค่าคลอดบุตรได้อีก

2. กรณีทุพพลภาพ

ผู้ประกันตน ซึ่งจ่ายเงินสมทบในส่วนของกรณีทุพพลภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 เดือนระยะเวลา 15 เดือน ก่อนวันที่คณะกรรมการการแพทย์กำหนดให้เป็นผู้ทุพพลภาพ มีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาลตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินเดือนละ 2,000 บาท เงินทดแทนการขาดรายได้เป็นรายเดือนร้อยละ 50 ของค่าจ้างตลอดชีวิต ค่าอวัยวะเทียม/อุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค ตามประกาศของสำนักงานประกันสังคม เรื่องประเภท และอัตราค่าอวัยวะเทียม และอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค กรณีทุพพลภาพ

3. กรณีเสียชีวิต

ผู้ประกันตน ซึ่งจ่ายเงินสมทบมาในส่วนของกรณีเสียชีวิตมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 เดือน ภายในระยะเวลา 6 เดือน ก่อนถึงแก่ความตาย สำนักงานประกันสังคมจ่ายประโยชน์ทดแทน ดังนี้

ค่าทำศพ เป็นเงิน 30,000 บาท จ่ายให้ผู้จัดการศพ ผู้จัดการศพ คือ บุคคลซึ่ง ผู้ประกันตนทำหนังสือระบุให้เป็นผู้จัดการศพ หรือคู่สมรส บิดา มารดา หรือบุตรของผู้ประกันตน หรือบุคคลอื่นซึ่งมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้จัดการศพผู้ประกันตน

เงินสงเคราะห์ จ่ายให้บุคคลซึ่งผู้ประกันตนทำหนังสือระบุให้รับสิทธิ หรือเฉลี่ยจ่าย ให้กับทายาทของผู้ประกันตน ตามระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบของผู้ประกันตนก่อนเสียชีวิตดังนี้

- ผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบมาแล้ว ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ปี จะได้รับเงินสงเคราะห์ เท่ากับค่าจ้างประมาณหนึ่งเดือนครึ่ง

- ผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบมาแล้ว 10 ปีขึ้นไป จะได้รับเงินสงเคราะห์เท่ากับค่าจ้างประมาณ 5 เดือน

4. กรณีสงเคราะห์บุตร

หลักเกณฑ์และสิทธิประโยชน์

หลักเกณฑ์ที่จะทำให้ท่านมีสิทธิ คือ จ่ายเงินสมทบในส่วนของกรณีสงเคราะห์บุตรมาแล้วไม่น้อยกว่า 12 เดือน ภายในระยะเวลา 36 เดือน ก่อนเดือนที่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนและเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 หรือ มาตรา 39 สิทธิที่ท่านจะได้รับเงินสงเคราะห์บุตรเหมาจ่ายเดือนละ 400 บาทต่อบุตรหนึ่งคน (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554)

สำหรับบุตรขอด้วยกฎหมาย ยกเว้น บุตรบุญธรรมหรือบุตรซึ่งยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่นและบุตรมีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีบริบูรณ์

เงื่อนไขบุตรที่ได้รับการสงเคราะห์

1. เงินสงเคราะห์บุตรสำหรับบุตรโดยขอด้วยกฎหมาย ซึ่งมีอายุแรกเกิดจนถึง 6 ปีบริบูรณ์ จำนวนคราวละไม่เกิน 2 คน (บุตรโดยขอด้วยกฎหมายดังกล่าวไม่รวมถึงบุตรบุญธรรมหรือบุตรซึ่งได้ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่น)
2. ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตรสำหรับบุตรซึ่งมีอายุไม่เกิน 6 ปีบริบูรณ์ เว้นแต่ผู้ประกันตนเป็นผู้ทุพพลภาพหรือถึงแก่ความตาย ในขณะที่บุตรมีอายุแรกเกิดจนถึง 6 ปีบริบูรณ์ จะมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนต่อจนอายุ 6 ปีบริบูรณ์
3. ในกรณีที่ผู้ประกันตนชายไม่ได้จดทะเบียนสมรส บุตรจึงมิใช่บุตรขอด้วยกฎหมายของผู้ประกันตนชายสามารถดำเนินการให้บุตรเป็นบุตรขอด้วยกฎหมาย ได้ 3 วิธีคือ
  - จดทะเบียนสมรสกับมารดาของบุตร
  - จดทะเบียนรับรองบุตร
  - ยื่นคำร้องต่อศาลให้ศาลมีคำพิพากษาว่าเป็นบุตร

5. กรณีชราภาพ

5.1 กรณีเงินบำนาญชราภาพ

เงื่อนไขการเกิดสิทธิ

1. จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 เดือนไม่ว่าระยะเวลา 180 เดือนจะติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม
2. มีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์
3. ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง

เงินบำนาญชราภาพ

1. กรณีจ่ายเงินสมทบมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 180 เดือน มีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพเป็นรายเดือนใน อัตราร้อยละ 20 ของค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้ายที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบก่อน ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง
2. กรณีที่มีการจ่ายเงินสมทบเกิน 180 เดือน ให้ปรับเพิ่มอัตราบำนาญชราภาพตามข้อ 1 ขึ้นอีกในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อ ระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบทุก 12 เดือน สำหรับระยะเวลาที่จ่ายเงินสมทบเกินกว่า 180 เดือน

5.2 กรณีบำเหน็จชราภาพ

เงื่อนไขการเกิดสิทธิ

1. จ่ายเงินสมทบไม่ครบ 180 เดือน
2. ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง
3. มีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ หรือเป็นผู้ทุพพลภาพ หรือถึงแก่ความตาย

เงินบำเหน็จชราภาพ

1. กรณีที่มีการจ่ายเงินสมทบต่ำกว่า 12 เดือน ให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพ มีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบ เพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ กรณีที่มีการจ่ายเงินสมทบตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป ให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพ มีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนและนายจ้างจ่ายเงินสมทบ เพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ พร้อมผลประโยชน์ตอบแทน ตามที่สำนักงานประกันสังคมประกาศกำหนด

2. กรณีผู้รับเงินบำนาญชราภาพถึงแก่ความตายภายใน 60 เดือน นับแต่เดือนที่มีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพจำนวน 10 เท่าของเงินบำนาญชราภาพรายเดือนที่ได้รับครบสุดท้ายก่อนถึงแก่ความตาย

6. กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย

ผู้ประกันตนซึ่งจ่ายเงินสมทบในส่วนของกรณีเจ็บป่วยมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 เดือน ภายในระยะเวลา 15 เดือน ก่อนวันรับบริการทางการแพทย์ จะได้รับการบริการทางการแพทย์ รวมถึงค่าอวัยวะเทียม และอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค ตามประกาศสำนักงานประกันสังคมโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายจากสถานพยาบาลที่มีชื่อระบุไว้ในบัตรรับรองสิทธิรักษาพยาบาล โดยแสดงบัตรรับรองสิทธิฯ ทุกครั้งที่เข้ารับ การรักษาพยาบาล ยกเว้นโรคที่ไม่อยู่ในข่ายคุ้มครอง และได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ในระหว่างหยุดพักรักษา ในอัตราร้อยละ 50 ของค่าจ้างรายเดือน โดยได้รับตามที่หยุดงานจริง ตามคำสั่งแพทย์ ครั้งละไม่เกิน 90 วัน และรวมกันไม่เกิน 180 วัน ต่อปี เว้นแต่ป่วยด้วยโรคเรื้อรังจะได้รับไม่เกิน 365 วัน

7. กรณีว่างงาน

จ่ายเงินสมทบในส่วนของกรณีว่างงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน ภายในระยะเวลา 15 เดือน ก่อนการว่างงาน

เงื่อนไขการเกิดสิทธิ

1. ต้องขึ้นทะเบียนผู้ว่างงานที่สำนักงานจัดหางานของรัฐ
2. มีความสามารถในการทำงาน และพร้อมที่จะทำงานที่เหมาะสมตามที่จัดหาให้
3. ต้องไม่ปฏิเสธการฝึกงาน
4. ต้องรายงานต่อเจ้าหน้าที่สำนักจัดหางาน ไม่น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง
5. ผู้ที่ว่างงานต้องไม่ถูกเลิกจ้างเนื่องจากกรณี
  - ทุจริตต่อหน้าที่
  - กระทำผิดอาญาโดยเจตนาแก่นายจ้าง
  - จงใจทำให้นายจ้างได้รับความเสียหาย
  - ผ่าฝืนข้อบังคับ หรือระเบียบเกี่ยวกับการทำงาน หรือคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายในกรณีร้ายแรง

- ละทิ้งหน้าที่เป็นเวลา 7 วันทำงานติดต่อกัน โดยไม่มีเหตุอันควร
  - ประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้นายจ้างได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง
  - ได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษา
6. ต้องมิใช่ผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ
  7. มีสิทธิรับประโยชน์ทดแทนเริ่มตั้งแต่วันที่ 8 นับแต่วันว่างงานจากการทำงานกับนายจ้างรายสุดท้าย
  8. ไม่เป็นผู้ประกันตนโดยสมัครใจตามมาตรา 39

สิทธิที่ท่านจะได้รับประโยชน์ทดแทน

กรณีถูกเลิกจ้าง

ได้รับเงินทดแทนระหว่างการว่างงานปีละไม่เกิน 180 วัน ในอัตราร้อยละ 50 ของค่าจ้าง กรณีลาออกจากงาน

กรณีสมัครใจลาออก

ได้รับเงินทดแทนระหว่างการว่างงานปีละไม่เกิน 90 วัน ในอัตราร้อยละ 30 ของค่าจ้าง หากใน 1 ปีปฏิทิน มีการยื่นขอรับเงินทดแทนระหว่างการว่างงานเกินกว่า 1 ครั้ง ให้นับระยะเวลา การรับเงินทดแทนระหว่างการว่างงานรวมกันไม่เกิน 180 วัน เงินทดแทนการขาดรายได้จะจ่ายเป็น งวดเดือนโดยโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารตามที่ผู้ประกันตนแจ้ง

พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 (สำนักงานประกันสังคม)

กำหนดให้มีการจัดเก็บเงินสมทบจากนายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาล เพื่อให้ความคุ้มครองแก่ ลูกจ้างที่ประสบอันตราย เจ็บป่วย ทูพพลภาพ หรือตายที่มีไขเป็นผลสืบเนื่องจากการทำงาน รวมทั้ง กรณีคลอดบุตร กรณีสงเคราะห์บุตร กรณีชราภาพ และกรณีว่างงาน โดยอัตราเงินสมทบ กรณีประสบอันตราย เจ็บป่วย ทูพพลภาพ ตาย และคลอดบุตร ให้จัดเก็บในอัตรารวม 3 ฝ่ายไม่เกิน ร้อยละ 4.5 ของค่าจ้าง สำหรับกรณีสงเคราะห์บุตรและกรณีชราภาพ ให้จัดเก็บในอัตรารวม 3 ฝ่าย ไม่เกินร้อยละ 9 ของค่าจ้าง และกรณีว่างงาน ให้จัดเก็บในอัตรารวม 3 ฝ่ายไม่เกินร้อยละ 15 ของค่าจ้าง ทั้งนี้ลูกจ้างที่เข้าข่ายจะได้รับบริการทางการแพทย์และเงินทดแทนการขาดรายได้ รวมถึงค่าคลอดบุตร ค่าทำศพเงินสงเคราะห์ทายาทในกรณีตาย ค่าสงเคราะห์บุตร และเงินบำเหน็จบำนาญกรณีชราภาพ สำหรับกรณีว่างงานจะดำเนินการเมื่อใดให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาขึ้นใช้บังคับ

ผู้ประกันตนตามมาตรา 39 ลูกจ้างที่เป็นผู้ประกันตนในโครงการประกันสังคมแล้ว หากต่อมา ได้สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง เนื่องจากลาออกหรือสิ้นสุดการจ้างงาน แต่มีความประสงค์จะเป็น ผู้ประกันตนต่อ ก็สามารถยื่นแบบแสดงความจำนงขอเป็นผู้ประกันตนโดยสมัครใจ ตามมาตรา 39 ได้ ซึ่งลูกจ้างผู้นั้น จะต้องเคยเป็นผู้ประกันตน และได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 12 เดือน ก่อน วันลาออกจากงานหรือสิ้นสุดการจ้างงาน โดยยื่นแบบ สปส.1-20 บัตรประกันสังคมพร้อมสำเนาและ บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่น ที่ใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่ทางราชการ ออกให้พร้อมสำเนา ภายใน 6 เดือน นับแต่วันสิ้นสภาพการเป็นลูกจ้างโดยต้องจ่ายเงินสมทบในอัตรา เดือนละ 432 บาท

ผู้ประกันตนตามมาตรา 40 บุคคลอื่นใดซึ่งมิใช่ลูกจ้างตามมาตรา 33 และ 39 จะสมัครเขาเป็นผู้ประกันตน ตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้ โดยให้แสดงความจำนงต่อสำนักงาน

หลักเกณฑ์ และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทนที่จะได้รับตามมาตรา ๕๔ ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

สิทธิประโยชน์พื้นฐาน

1. กรณีประสบอันตราย/เจ็บป่วย เมื่อนอนโรงพยาบาลเป็นผู้ป่วยในตั้งแต่ 1 วันขึ้นไป จะได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้จำนวน 200 บาทต่อวัน ไม่เกิน 30 วันต่อปี เงื่อนไขจ่ายเงินสมทบครบ 3 เดือนภายในระยะเวลา 4 เดือน (การรักษาพยาบาลใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพ (บัตรทอง) จากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ)

2. กรณีทุพพลภาพ รับเงินทดแทนการขาดรายได้จำนวน 500 - 1,000 บาทต่อเดือน เป็นเวลานานถึง 15 ปี เงื่อนไข เงินทดแทนการขาดรายได้เมื่อทุพพลภาพขึ้นอยู่กับระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบครบ 6 เดือนขึ้นไป (ต้องเป็นผู้ทุพพลภาพหรือทุพพลภาพเพิ่มขึ้นตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการแพทย์)

3. กรณีตาย จะได้รับค่าทำศพจำนวน 20,000 บาทต่อราย เงื่อนไข จ่ายเงินสมทบครบ 6 เดือนภายในระยะเวลา 12 เดือน ก่อนเสียชีวิต ยกเว้น เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุ เงื่อนไข จ่ายเงินสมทบครบ 1 เดือน ภายในระยะเวลา 6 เดือน ก่อนเสียชีวิต

4. กรณีชราภาพ (เงินบำนาญ) ผู้ประกันตนสามารถรับเงินก่อนเมื่ออายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ เงื่อนไข มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ และสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน

5. กรณีชราภาพ (เงินบำนาญ)

- ผู้ประกันตนสามารถรับเงินบำนาญเมื่ออายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ และสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน

- ต้องจ่ายเงินสมทบถึงบำนาญขั้นต่ำหรือไม่น้อยกว่า 420 เดือน (35 ปี) ได้รับเงินบำนาญชราภาพ

ขั้นต่ำเดือนละ 600 บาท ตลอดชีวิต

ทางเลือกที่คุ้มค่าสำหรับคุณ เพื่อสิทธิประโยชน์ดังกล่าวสำนักงานประกันสังคมขอเสนอทางเลือกที่คุ้มค่าสำหรับคุณด้วย ชุดสิทธิประโยชน์ ดังนี้

ทางเลือกที่ 1 (จ่ายเงินสมทบ 100 บาท/เดือน)

สิทธิประโยชน์พื้นฐานคุ้มครอง 3 กรณี คือ กรณีประสบอันตราย/เจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพ กรณีตาย

ทางเลือกที่ 2 (จ่ายเงินสมทบ 150 บาท/เดือน)

สิทธิประโยชน์พื้นฐานคุ้มครอง 4 กรณี คือ กรณีประสบอันตราย/เจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพ กรณีตาย กรณีชราภาพ (เงินบำนาญ)

ทางเลือกที่ 3 มี 3 ทางเลือก ดังนี้

1. สิทธิประโยชน์พื้นฐานคุ้มครอง 1 กรณี คือ กรณีชราภาพ (เงินบำนาญ)

ทางเลือกที่ 1 และทางเลือก 3 (1+3)

2. สิทธิประโยชน์พื้นฐานคุ้มครอง 4 กรณี คือ กรณีประสบอันตราย/เจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพ กรณีตาย กรณีชราภาพ (เงินบำนาญ)

ทางเลือกที่ 2 และทางเลือก 3 (2+3)

3. สิทธิประโยชน์พื้นฐานคุ้มครอง 5 กรณี คือ กรณีประสบอันตราย/เจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพ กรณีตาย กรณีชราภาพ (เงินบำนาญ) กรณีชราภาพ (เงินบำนาญ)

พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 (สำนักงานประกันสังคม)

กำหนดให้มีการจัดเก็บเงินสมทบจากนายจ้างปีละหนึ่งครั้งในอัตราร้อยละ 0.2-1.0 ของค่าจ้าง ตามลักษณะความเสี่ยงภัยของประเภทกิจการนั้นๆ เงินสมทบที่จัดเก็บได้นี้ให้นำไปจ่ายเป็นเงินทดแทนให้แก่ลูกจ้างที่ประสบอันตราย หรือเจ็บป่วย สูญเสียอวัยวะ สูญเสียสมรรถภาพของร่างกาย ตายหรือ สูญหายอันเนื่องมาจากการทำงานให้กับนายจ้าง โดยลูกจ้างจะได้รับเงินทดแทนเป็นค่ารักษาพยาบาล ค่าทดแทนการขาดรายได้ ค่าทำศพ หรือค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงาน ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับของการประสบอันตรายนั้นๆ

พ.ร.บ. คຸ້ມครອງผู้ใ้แรงงานรับใช้ในบ้าน

กระทรวงแรงงานได้ออกกฎกระทรวงแรงงาน ฉบับที่ 14 (2555) ออกตาม พ.ร.บ. คຸ້ມครອງแรงงาน พ.ศ. 2541 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 9 พ.ย. 55 เพื่อคຸ້ມครອງผู้ใ้แรงงานรับใช้ในบ้านโดยไม่เลือกว่าจะเป็นแรงงานที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งครอบคลุมแรงงานทั้งชาวไทยและแรงงานข้ามชาติ ทั้งนี้แรงงานรับใช้ในบ้านจะได้รับสิทธิคຸ້ມครອງเพิ่มเติม 7 ข้อด้วยกันคือ

1. ลูกจ้างต้องมีวันหยุดประจำสัปดาห์ ไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 วัน
2. นายจ้างต้องกำหนดวันหยุดตามประเพณี ปีละไม่น้อยกว่า 13 วัน ซึ่งรวมวันแรงงานแห่งชาติด้วย และหากวันหยุดตามประเพณี ตรงกับวันหยุดประจำสัปดาห์ ให้ลูกจ้างหยุดเป็นวันหยุดชดเชย เพิ่มอีก 1 วัน
3. ลูกจ้างที่ทำงานครบ 1 ปี มีสิทธิหยุดพักผ่อนประจำปี ปีละไม่เกิน 6 วันทำงาน
4. ลูกจ้างมีสิทธิลาป่วยตามที่ป่วยจริงได้ และหากลา 3 วันขึ้นไป นายจ้างสามารถขอใบรับรองแพทย์ยืนยันจากลูกจ้างได้
5. กรณีลูกจ้างเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างให้กับ เด็กโดยตรง
6. ลูกจ้างที่ทำงานในวันหยุด ต้องได้รับเงินค่าจ้างด้วย
7. ลูกจ้างต้องได้ค่าจ้างในวันที่ลาป่วย โดยไม่เกิน 30 วันทำงาน